

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibus Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

37. Non discedebat de templo, ieiuniis & obsecrationibus seruiens die ac nocte.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Calvinum
Beza cor-
rigit.

etiam sit ut obreperet genitiuus casus nescio. Certè lectio vulgata qua habet, Hominibus bona voluntatis, non modo tanquam adulterina repudiari debet, sed etiam quia totum sensum corrumpit. Sed contra Calvinum Beza ipse sic scribit. Ad quod attinet, quãuis in omnibus exemplaribus Græcis legerint *διδόναι* in nominatiuo, & ita sim interpretatus, tamen Origenis, Chrysostomi, veteris interpretis auctoritatem, ipsam deique rationem sequutus, non recussem legere *διδόναι* in genitiuo & totam hanc orationem in duo membra partiri; hoc modo. Gloria in caelis altissimis Deo, & in terra pax in hominibus dilectis vel complacitis. Hæc ille, exponens verbum *διδόναι* de bona voluntate & beneplacito Dei erga homines; non de bona voluntate in ipsis hominibus. Cæterum Græci illi Patres à Beza citati, Origenes homil. 13. in Lucam, & Chrysostomus homil. 36. in Matth. in serm. de ascensione Domini, & homil. de natiuitate Domini, quibus adde eundem Origenes homil. 1. in Matth. & contra Cellum lib. 1. & eundem Chrysostomus homil. 2. in Matth. operis imperfecti, & homil. 35. de natiuitate Christi, D. quoque Hieronymum in cap. 2. Esaiæ, & Augustinum ad Simplic. lib. 1. q. 2. non solum in genitiuo legunt sicut noster textus habet, sed præterea de bona voluntate in hominibus exponunt, docentes pacem quam Christus attulit, non nisi in bonæ voluntatis hominibus residere, quia ista bona voluntas in credentibus effectus est pacis quam Christus attulit. Sanè in genitiuo casu omnes veteres Latini Patres conformiter hæc verba legunt, quoties hunc locum tractant, & ipsemet fateatur Beza. Non igitur lectio vulgata, sed impudenter Calvinus aliique nouatores totum huius loci sensum corruperunt.

37. Non discedebat de templo, ieiunijs & obsecrationibus seruiens die ac nocte.

Ieiunium
ad Dei cultum pertinet.

Docet hic locus ad Dei cultum ieiunia pertinere non solum, sed etiam obsecrationes, quum de utroque dicatur Anna vidua Deo seruuisse, id est, Deum coluisse. Vtitur enim Lucas verbo *κἀσποβου*, vnde latria, quæ cultum supremum Deo proprium significat. Non tulit huius loci doctrinam Calvinus, ideòque eius puritatem suo fermento contaminare voluit. Superest (inquit) scrupulus, quòd videtur Lucas partem diuini cultus in ieiunijs statuere. Sed notandum est, quod in operibus, quæ ad Dei cultum spectant, alia simpliciter requiruntur.

& per se esse necessaria, alia verò qua accedunt, referri in hunc
 finem, ut prioribus illis subseruiant. Precationes ad Dei cultum
 propriè faciunt, ieiunium verò inferius subsidium est. Sit hæc
 distinctio vera: ex ea tamen disertè sequitur, partem diuini
 cultus in ieiunijs poni, quia subsidium quoddam est preca-
 tionum, quæ simpliciter ad Dei cultum requiruntur. Vtrun-
 que autem hoc genus, affirmat Calvinus, ex operibus illis esse
 qua ad Dei cultum spectant. Non ergo scrupulum, quem ponit
 Calvinus, exemit, sed magis confirmavit. Nunc autem
 ieiunium opus est Deo gratum ex se, & ad Dei cultum ex se
 pertinet, non solum subsidium est precationum. Imò ait Cal-
 uinus: *Ieiunium non aliter Deo probatur, nisi quatenus pre-*
candi studium & ardorem adiuuat. Id si ita est, huius Annæ
 viduæ ieiunia Deo probata non erant. Ait enim de illis Calui-
 nus eodem hoc in loco: *Non dubium est quin ieiunia sua. re-*
tulerit sancta mulier ad lugendam, qua tunc erat, Ecclesia ca-
lamitatem. Si ad hunc finem sua ieiunia retulit hæc sancta
 mulier, aut Deo hoc nomine probata non erant, aut fallum
 est quod prius Calvinus dixit, *Deo non probari ieiunia, nisi*
quatenus precandi studium & ardorem adiuuant. Ita ad re-
 futandum Calvinum, ipsemet Calvinus & vnus sufficit. Hic
 videlicet est spiritus vertiginis quem patiuntur ipsi Archi-
 hæretici, ut infra paucas líneas pugnancia doceant. Magistri
 mendaces meminisse nunquam possunt, mendacem oportere
 esse memorem. Nam & alibi idem Calvinus, vbi hæc verba
 Lucæ eodem modo deprauat, tres tamen ieiunij fines,
 ob quos Deo probantur, disertè assignat, vnã *ad maceran-*
dam ac subigendam carnem ne lasciuiat, secundam ut ad pre-
ces ac sanctas meditationes melius simus comparati. (quam
 hic vnicam & solam affirmat, cætera excludens) tertiam ut
 testimonium sit nostra coram Deo humiliationis, dum volumus
 reatum nostrum coram ipso confiteri. Qui vltimus ieiunij finis
 non minus propriè ac simpliciter ad Dei cultum pertinet,
 quàm precatio. Sicut enim ieiunium testimonium est nostræ
 humiliationis coram Deo, sic & precatio: & sicut ieiunio
 confitemur reatum nostrum, sic & precatione. Vtraque à Deo
 veniam petimus, vtraque nos coram Deo humiliamus, vtra-
 que reatum nostrum confitemur: idque eo magis ieiunio
 quàm precatione, quatenus ieiunium magis pœnale est, &
 non vocalis sed realis oratio, non voce sed factò Deum de-
 precans. Si ergo precatio ad cultum Dei pertinet, non secus
 ieiunium pertinebit.

Calvinus
 ex seipò
 refutatur.

Institut.
 lib. 4. c. 12.
 num. 15.

At enim si nullum Dei cultum in ieiunio reponat Calu-
Ieiunium nus, eo minus mirum videri debet, quia tale ieiunium definit,
Caluinia- quod nomine ieiunij à Deo probari non potest: quum neque
nū victus ad macerandam carnem, neque ad precandi studium atque
moderatus ardorem quicquam conferat. Ieiunij quippe qualitatem &
Vbi supra quantitatem seu parsimoniam describens, *Qualitas* (inquit)
num. 18. *in eò sita est vt absint omnes lautitia, ac plebeijs vilioribusque*
Ieiunij *cibus contenti palatum delicatis non irrisemus. Quantitatis ra-*
Caluinia- *tio in hoc est, vt parcius ac lenius solito vescamur, tantum ad*
in varia *necessitatem, non etiam ad voluptatem. Hæc ille. Ieiunium*
absurditas. ergo Caluinianum est, à deliciis tantum abstinere, nec ad
 voluptatem, sed ad necessitatem vesci. Sic Caluiniani semper
 delicatè victitant, & ad voluptatem vescuntur, nisi quando
 ieiunant. Quod quia petrarò faciunt, gula apud eos in nullo
 1. peccato ponitur, nisi fortè *delicatis cibus palatum irritare, &*
 2. *ad voluptatem vesci, ad gulæ vitium pertinere negabunt.*
 Moderatio victus à bonis viris perpetuò tenenda (qua vide-
 licet ad necessitatem non ad voluptatem vescuntur) ieiunium
 3. Caluinianum est. Denique hoc modo rustici & inferioris
 conditionis homines, qui plebeis ac vilioribus cibus vescun-
 4. tur, perpetuò ieiunant. Omnes etiam qui in lautiore fortuna
 5. necessariis contenti sunt, Caluino ieiunant. Quasi verò vi-
 6. liores & plebeij cibi non secus ventrem repleant ac stoma-
 7. chum grauent, quàm cibi delicati: aut quasi qui ad necessi-
 tatem vescitur, carnem suam macerare dicendus sit. Sanè
 moderatus victus omnium Medicorum iudicio prolifica-
 8. tionem magis idoneus est quàm delicatus. Vnde & rusticos ac
 mediocri fortunæ homines prolibus abundare cernimus,
 quibus Magnates sæpenumero carent. Denique non carnem
 macerat sed optimè nutrit, qui ad necessitatem tantum ve-
 9. scitur: nec alij magis succulenti aut robusti sunt, quàm qui
 perpetua victus moderatione vsi ad necessitatem tantum ve-
 scuntur. Medicorum præceptum est, ad corporis robur ac
 vires seruandas, cibus magis parabilibus vesci, & ad necessita-
 tem tantum, quasque adhuc esurientem à mensa surgere.
 Nihil ergo, vt dixi, mirum, si Caluini iudicio ad Dei cultum
 ieiunia non pertinent. Sanè quippe ad corporis cultum illa
 pertinent, non ad Dei. Philosophica illa sunt ieiunia, non
 Christiana. Ad corporis bonum statum & *vesfian* illa spectant,
 non ad castigationem. Non illa carnem macerant, sed im-
 pinguant; nec castigant, sed roborant. Christianorum autem
 ieiunia, quæ corpus etiam necessariis ad tempus priuant, quæ
 cum

cum fame & siti, cum abſtinentia non lautiorum modò ciborum, ſed & omnis cibi coniuncta ſunt, illa carnem macerant & caſtigant, illa ad precandi ſtudium plurimum conferunt, illa hominem coram Deo humiliant, iuxta illud Davidis, *Humiliaui in ieunio animam meam*; illa denique ad cultum Dei pertinent. *Pſal. 34.*

52. Proſciebat ſapientia & aetate.

Quia Lucas ponit profectum ſapientiae in Chriſto, ſicut profectum aetatis, nomine ſapientiae hoc loco neceſſario videtur intelligi debere, non vna & eadem ſemper ſapientia, quae per effectus magis ac magis ſe demonſtraret, ſicut non vna & eadem aetas in Chriſto ſemper erat, nec experimentalis quaedam cognitio, in qua proficeret ſine vlla noua ſcientiae ſecundum habitum acquisitione aut incremento, (verum enim fuit in aetate incrementum) ſed ipſemet habitus ſcientiae acquiſitae in Chriſto ſuſcipiens incrementa ſimul cum corporis aetate & ſtatura. Nam ſicuti fiebat accessio Chriſti corpori in quantitate, ſecundum quam corpus maius ac maius erat; ſic etiam fiebat accessio in ſapientia acquiſita, per quam ipſemet ſapientiae habitus ad plura extendebatur. Sic explicat D. Ambroſ. lib. de Incarnationis Dominicæ ſacramento cap. 7. & D. Thom. 3. p. q. 12. art. 2. & q. 15. art. 3. & 8. Beda & Euthymius in hunc locum: & Epiſthanius in Anchorato: qui *ſigmentum in Chriſto futurum fuiſſe* ait, ſi ab ipſa pueritia ſapientiam & ſcientiam acquiſitam, quam tenera haberet, diſſimularet. Vide Medinam in 3. p. q. 12. art. 2. Quod autem Lucas de gratia dicit, intelligendum eſt, illam in Chriſto eandem & inuariabilem ſemper fuiſſe, nec in ea aliter profeciſſe quam quod eam magis ac magis per actus excellentiores demonſtraret & explicaret: vt docet D. Thom. 3. p. q. 7. art. 12. Quam etiam ob cauſam, gratiam poſuit Lucas vltimo loco & poſt aetatem, volens inſinuare non iuxta aetatem in ea profeciſſe, ſed in externa tantum demonſtratione *apud Deum & homines*: faciēs videlicet opera Deo & hominibus magis ac magis grata. Eraſmi explicationem de augmento donorum Spiritus S. in Chriſto abſurdam & temerariam ſequitur Caluinus: quam refutat Medina loco citato. Nec pudet Caluini ignorantiam poſitiuam ponere in Chriſto, quae accedente cum aetate ſapientia informaretur, quia etiam mortem ſubiit peccati poenam. At qui mors nec plenitudini gratiae, nec plenitudinem

*Sapientia
profectus
in Chriſto
qualis.*